

TỔ TÔNG VÀ TÂM GỐC NỀN NỀN HOÀ CHÍ MINH

NÊU CAO VÀ THỰC HÀNH CẦN, KIỆM, LIÊM, CHÍNH LÀ NHEN LỬA CHO ĐỜI SỐNG MỚI

TRẦN VĂN KHÁNH(*)

Tổ tông Hoà Chí Minh thể hiện ôi tâm cao trí tuệ bởi nền tảng vững chắc, tinh lực, tiếp biến các giá trị văn hoá của dân tộc và của nhân loại. Người lãnh đạo tổ tông, nhà lý luận Mác-xít xuất sắc thấm nhuần chủ nghĩa nhân văn cao cả Nòng thỏi, Người cũng lãnh đạo toà chức thối tiến tại ba. Toàn bộ cuộc đời của Người là công hiến cho đời sống tốt đẹp của dân tộc và của nhân loại. Có lẽ con phải lâu lắm, các thế hệ yêu quý và kính trọng Người cả trong nước và trên thế giới mới khám phá hết những giá trị trong tổ tông và nền tảng của Người. Nung nấu Tiến sĩ Madagat Ahmet, Giám đốc UNESCO khu vực Châu Âu – Thái Bình Đông, Nãi diện nãi biệt của Tổng Giám đốc UNESCO phát biểu: “Chỉ có ít nhân vật trong lịch sử trở thành một bộ phận của huyền thoại ngay khi còn sống và rời rạc Hoà Chí Minh là một trong số nền tảng sẽ được ghi nhớ không phải chỉ là người giải phóng cho Toà quốc và nhân dân mà là nhà văn minh và nhà văn minh hiện đại nãi nãi mang lại một viên gạch và hy vọng mới cho những người đang đấu tranh không khoan nhượng nãi nãi đấu tranh, bất bình nãi nãi khối trái nãi nay”⁽¹⁾.

Trong hệ thống tổ tông của Chủ tịch Hoà Chí Minh, tổ tông và phương pháp gắn bó hữu cơ với nhau, mỗi quan niệm, tổ tông của Người nếu toát lên con nòng và phương thức nãi thối

hiện những tổ tông ấy. Con những con nòng, những phương thức, tức là những phương pháp của Người là nền tảng tinh lực tổ tông nhân thối và văn dung sáng tạo tổ tông tinh hoa tổ tông của dân tộc và của nhân loại mà trước hết là tổ tông Chủ nghĩa Mác – Lênin, nòng thối cũng là nền tảng kiểm nghiệm, nãi chiểu, so sánh, nãi rút tổ thối tiến của lịch sử cách mạng Việt Nam và trên thế giới. “Với Hoà Chí Minh, tổ tông là nền tảng phương pháp nãi khai quát hóa và phương pháp nãi thối tiến của lịch sử cách mạng Việt Nam và trên thế giới. “Với Hoà Chí Minh, tổ tông là nền tảng phương pháp nãi khai quát hóa và phương pháp nãi thối tiến của lịch sử cách mạng Việt Nam và trên thế giới. Chính tổ tông là lý luận của phương pháp và phương pháp là nền tảng thối tiến của lý luận”⁽²⁾.

Một trong những nội dung quan trọng thể hiện nền tảng nhất giữa tổ tông và phương pháp trong tổ tông của Người là quan niệm về *caii mới*. Có thể nói, suốt cuộc đời của Người là cái mới qua trình tìm kiếm, phát hiện, ứng dụng và vận dụng và đấu tranh cho *caii mới* thắng lợi. Quá trình ấy nãi nãi bắt đầu bằng sự tranh đấu của người thanh niên Nguyễn Tất Thành giữa lòng yêu nước thương dân. Khi con đi qua Hồng Kông, Người sớm nãi nãi lập thu truyền thống yêu nước của dân tộc thể hiện qua các phong trào kiến công đấu tranh chống thối dân Pháp. Khi học ở Huế Người nãi nãi tiếp xúc với nãi nãi với nền văn minh phương Tây, nãi nãi nền tảng cho người nghĩ về một *hông nãi mới*, khai với lớp cha anh. Nãi nãi trước sự thất bại của các phong trào yêu nước nãi nãi thế kỷ XX, nãi nãi cho Người nhận thấy rằng: Muốn cứu nước nãi nãi, phải tìm ra nãi nãi một con

(1) NGÔ T. TS., Phôi Hiếu trường Trường Cain bộ Tp.HCM.

(2) Kyin niệm 100 năm ngày sinh Chủ tịch Hoà Chí Minh (1890-1990). *Hội thảo quốc tế về Chủ tịch Hoà Chí Minh (Trích tham luận của nãi nãi quốc tế)*. Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1990, tr.37.

(2) GS.TS. Hoàng Chí Bảo. *Tìm hiểu phương pháp Hoà Chí Minh*. Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002, tr.103-104

nhà công nhân mới⁽³⁾. Sau mười năm (1911-1920) ra thì tìm công nhân mới, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành – Nguyễn Ái Quốc này nên với chủ nghĩa Mác – Lênin. Có thể nói rằng, đây là bước chuyển cơ bản của người về tổ quốc, tìm cách tìm cái mới, con đường mới, giờ đây, nên với cái mới, năm giờ cái mới, rồi là học thuyết khoa học và cách mạng, tìm người yêu nước trở thành người công nhân, bước chuyển này có ý nghĩa quyết định nói với tháng lời của cách mạng Việt Nam về sau.

Viết suốt đời tìm tôi và xây dựng cái mới ôi Người nước ta hiện ôi các chàng công nhân tiếp theo, rồi là viết sáng lập một *Những kiến thức*. Những Công nhân Việt Nam với yêu cầu luôn nước xây dựng trong sách, vâng mệnh, "lưu lại nước là của mình" nên như nước lọc lành nào cách mạng; là xây dựng nên *nhà nước mới* – nhà nước cách mạng cho người dân bình đẳng, trong tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội; là xây dựng đời sống mới cho người giàu cho nên người nghèo, một người, một làng, một trường học cho nên trong đời sống, trong công sự trong xã hội này... Người con kháng chiến phải chịu chi, nên viết, có vài trăm tám mươi "người tôi viết tôi", những cái mới mới tôi tôi, cao thêng trong cuộc sống hàng ngày.

Khi nói về cái mới, Người không cần nghĩa bằng các thuật ngữ phức tạp mang tính kinh viện, mà bằng cách nói, cách nghĩ của quần chúng nhân dân, thậm chí hỏi thăm của cuộc sống gian khổ than thở và gần gũi. Tuy nhiên, những ngôn từ giản dị, dễ hiểu này lại chính là sợi kết hợp nhuần nhuyễn giữa truyền thống và hiện đại, giữa kẻ thù và người mới, cho nên, bao giờ cũng chứa đựng sâu sắc những tố chất mới, cách nghĩ và cách làm mới, mà suy cho cùng, nếu mục đích cuối cùng của tổ quốc lý luận là vì thức tiến, thì cách nói, cách viết của Người là kiểu mẫu của tính khoa học và cách mạng.

Tác phẩm *Nói sống mới*, Người viết năm 1947, nước Ủy ban Trung ương Văn phòng Nói sống mới xuất bản và phát hành ngày 20/3/1947, nhân dịp một năm phát động xây dựng đời sống mới. Cuốn sách gồm có 19 câu hỏi và trả lời, những vấn đề phong cách diễn đạt vô cùng

giản dị, dễ hiểu, chứa đựng trong nội dung kiểu mẫu về sự kết hợp giữa tổ quốc và phong pháp, giữa lý luận và thực hành này xây dựng một xã hội mới, tốt đẹp, kể cả trong khó khăn nhất là. Dưới tác phẩm nước viết cách này hơn 60 năm, không cho nên hôm nay và cái mai sau, văn giới người giàu trở nên y như nước thức tiến sâu sắc của tác phẩm.

Trong lời tựa của tác phẩm, Người viết: "Trong lúc kháng chiến của quốc, chúng ta phải sống thời kiến quốc. Thức hành đời sống mới là một việc *cần cấp* cho công cuộc của quốc và kiến quốc."

Anh Tân Sinh viết quyển "*Nói sống mới*" một cách rất thật, rõ ràng, thiết thực, dễ hiểu. Đây là một cuốn sách nhỏ nhưng rất bổ ích về đời sống mới. Tôi mong rằng bạn ta mỗi người có một quyển "*Nói sống mới*" này xem, nên hiểu, nên thức hành đời sống mới.

Nhờ thế chúng ta nhất định sẽ *tiến bộ hơn*⁽⁴⁾ (Chúng tôi nhân mệnh TVK).

Chưa trong mấy dòng của lời tựa, chúng ta nhận thấy ở trong nội dung rất nhiều chi tiết ẩn ẩn, tâm huyết, từ mục đích, yêu cầu, vai trò cho nên nói đúng, phong pháp và ý nghĩa to lớn của cuốn sách mà Người cho rằng nội dung một cuốn sách nhỏ mong rằng bạn ta mỗi người có một quyển!

Nội dung cuốn sách gồm 19 câu hỏi và trả lời của Người về "đời sống mới". Ở đây, chúng tôi không chỉ vào trình bày thời tôi cũng vậy nên mà bước này tìm hiểu những chi tiết về sự thông nhất giữa lý luận và phong pháp nước Người sử dụng một cách tài tình và sâu sắc trong tác phẩm.

Thôi nhất: Những quan niệm lớn về phong pháp luận này xây dựng "*Nói sống mới*".

Trong toàn bộ nội dung cuốn sách, ở góc độ triết học Mác-xít, ta thấy nói lên những quan niệm phong pháp luận nước Người sử dụng như: Quan niệm khách quan; quan niệm phát huy tính năng động sáng tạo của nhân tố con người; quan niệm toàn diện – lịch sử của thế quan niệm phát triển; quan niệm về cái mới; quan niệm thức tiến, v.v.. Những quan niệm cơ bản trên, nước Người vận dụng một cách tài tình, sáng tạo nên một nội dung thể hiện ngay trong cách nghĩ, cách làm, nước lòng vào đời sống của cuộc sống trong

⁽³⁾ Xem: *Những Vấn đề Nguyễn Giáp* (chủ biên). *Tổ quốc Hồ Chí Minh và con đường cách mạng Việt Nam*. Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.20.

⁽⁴⁾ Hồ Chí Minh. *Toán tập*. t.4, Nxb Sỏi thật, Hà Nội, 1984, tr.34.

taí cái moi ngôôí, trên moi công việc. Chẳng hạn, quan niệm của Bacc veà cái mới, mà cũc thể ôi này là *Nói sáng môi*.

Trôôc cái hỏi: "Sao gọi là nói sáng môi?"

Náp: Nói sáng môi không phải là cái gì cũc cũng bôi hét, không phải cái gì cũc làm môi.

Cái gì cũc mà *xấu*, thì phải bôi Thí dụ: ta phải bôi tính lôôí biếng, tham lam.

Cái gì cũc mà *không xấu*, không phiền phức thì phải bôi nói lại cho hợp lý Thí dụ: Năm cũc, cũc, hỏi quai xa xê, ta phải giảm bớt nĩ.

Cái gì cũc mà *taí*, thì phải phải triển thêm. Thí dụ: ta phải tôông thân tôông ái, tain trung với nôôc, tain hiếu với dân hôn trôôc.

Cái gì mới mà *hay* thì ta phải làm. Thí dụ: Ah ôi cho hợp veà sinh, làm việc cho công ăn nạp.

Làm thế nào cho nói sáng của dân ta, và chất nôôc này nũhôn, tinh thần nôôc vui mạnh hôn. Nói là *mức ních của nói sáng môi*"⁽⁵⁾.

Nhờ vậy, theo quan niệm của Ngôôí, nói sáng môi không phải ra nói tôô hô vô mà nói là *sôi* phải nũhôn biến chông của quai trình phát triển xã hội. Trong quai trình này, bao giờ cũc mang tính khai quan, phải ảnh khuyh hông taí yếu của sôi phải triển, ñông thôi cũc mang tính kết thõa những yếu toái tích cũc của xã hội cũc chõu không phải phải nũhôn sạch trõn hay kết thõa không pheá phải chọn lọc. Tuy nhiên, với cách diễn ñạt giản dị, rõ ràng và sâu sắc của Ngôôí, lại trôi ñển ñeà hiếu, ñeà làm và thể thõc

Thõ hai: Nội dung cũc bản của *Nói sáng môi* chính là *vain* ñeà xây dựng con ngôôí mới nhằm mức ních ñeà *thái* sôi giai phong con ngôôí.

Bản chất của chủ nghĩa Macc – Leinin thể hiện ôi tính khoa học và cách mạng cũc nhờ ôi chủ nghĩa nhân ñab hiện thõc cao cũc cũc nói Tô tôông Hoà Chí Minh là *sôi* kết thõa những tinh hoa vain hõa của dân tộc, của phõng ñông và cũc nhân loại. Trong nội quan trọng nhất, cũc bản nhất là chủ nghĩa Macc – Leinin. Do vậy, trong tô tôông Hoà Chí Minh, bản chất khoa học và cách mạng, chủ nghĩa nhân vain, nhân ñab hiện thõc luôn toái sáng trong tô tôông của Ngôôí. Suốt cũc nói của Ngôôí là *sôi* yếu thõng con ngôôí, tin tôông cũc con ngôôí, nhìn thấy sôi mạnh của con ngôôí, tìm moi con ñông, cách thõc cũc hiếu quai nhất ñu cũc hy sinh gian khổ ñeà ñeà cũc không tõn nan ñeà ñông việc, thuyet phục, giao

duic, tập hợp, toái chõc thõc tiến ñông ñab quan chung nhân dân ñeà giai phong con ngôôí khỏi moi áp bức, bóc lột, bất công, cao hôn ñeà là giai phong moi ñang lọc sáng tab của con ngôôí ñeà ñeà và con ngôôí thái sôi võn sôi, làm chủ cũc giai trò chủ, thõc, mỹ trong cũc ñõ, cũc sống của mình.

Trong *"Nói sáng môi"*, Ngôôí chõ rõ việc thõc hành nói sáng môi chính là Cain, Kiem, Liein, Chinh – veà thõc chất, chính là Ngôôí muốn xây dựng những *con ngôôí mới* nhằm phát huy ñang lọc bản chất của con ngôôí ñeà *tõ* giai phong cho mình và cho xã hội trong những ñieu kiện hoàn cảnh cũc thể

Việc phát huy vai trò của chủ thể hành ñông, của nhân toái con ngôôí ñõ cũc Ngôôí xac ñõnh trong *"Nói sáng môi"* là "mõi ñông bản, bất kyù giai trẻ gái trai, giàu nghèo cần phải có gắng, làm cho nói sáng môi lan khắp cũc ñõ". Chủ thể của *"Nói sáng môi"* cũc cũc Bacc phải tích trong moi quan hệ giữa *cái riêng* và *cái chung* trong moi con ngôôí. Ngôôí chõ rõ "Do nhiều ngôôí nhóm lại thanh lang. Do nhiều lang nhóm lại thanh ñõc. Nếu ngôôí này cũc xấu, ngôôí kia cũc xấu thì thanh lang xấu, ñõc hen. Nếu moi ngôôí ñeà taí thì thanh lang toái, ñõc mạnh. Ngôôí là *gõc* của lang ñõc. Nếu moi ngôôí ñeà có gắng làm ñung nói sáng môi, thì dân tộc nhất ñõnh phải *cõng*"⁽⁶⁾.

Chủ thể của *"Nói sáng môi"* cũc cũc thể hiện trong moi nhõ moi lang; moi trõng hõc; trong bã ñõ; trong cũc công sôi trong moi xõng máy. Tóm lại là trong taí cái moi ngôôí, moi tập thể moi toái chõc và trên moi lĩnh vực của nói sáng xã hội, chõ cũc thể thì moi thái sôi cũc moi xã hội mới, moi "dân tộc nhất ñõnh phải *cõng*".

Thõ ba: Về những mẫu thuẫn và phõng pháp giải quyết mẫu thuẫn.

Veà thõc chất, những mẫu thuẫn cũc Chủ tịch Hoà Chí Minh trình bày trong *"Nói sáng môi"* là mẫu thuẫn giữa *cái cũc* và *cái mới*. Những mẫu thuẫn này cũc cũc trình bày ngắn gọn, ñeà hiếu, sâu sắc trong nếp nghĩ, cách làm thể hiện ôi tính ngôôí, tõng tập thể tõng công việc, trên taí cũc lĩnh vực của nói sáng và cũc nói sáng tinh thần, trong kinh tế chính trị, vain hõa, xã hội.

Ñeà giai quyết những mẫu thuẫn này, Ngôôí

⁽⁵⁾ *Sĩd.* tr.323.

⁽⁶⁾ *Sĩd.* tr.328.

cho rằng: Nói dễ thì dễ Nói khó thì khó

Đe là vì: Người ta ai cũng muốn sung sướng mạnh khỏe, nhà cửa sạch sẽ con cái tốt tươi. Muốn ních nói sống mỗi là làm cho mỗi người thoải mái mong muốn nói Cho nên ai cũng tận tâm thành nói sống mỗi. Nói sống mỗi lời nhiều chữ không hay. Lời cho toàn thể mà không hay nên cần phải. Không có gì cao xa khó khăn, làm thì thấy kết quả ngay trước mắt. Không tốn công tốn của cũng làm được. Những việc nói sống mỗi to tát tuy tốn công, tốn của một lần nhưng về sau sẽ có lợi gấp 100, gấp 1000 công của mình bỏ ra khi làm. Vì vậy, có quyết tâm thì nói sống mỗi rất dễ làm.

Với cách diễn đạt như vậy, thì mau thuận lợi trong chính mỗi con người, diễn ra hàng ngày, chỉ không phải xa lạ, mà bản chất của con người, suy cho cùng, ai cũng thích, cũng muốn “sung sướng mạnh khỏe sạch sẽ.. tốt tươi”. Do vậy, việc giải quyết những mâu thuẫn này là dễ

Khó là vì: Việc dễ mà những không quyết chí bền gan thì cũng không bao giờ làm được. Thời quen có thói quen, rất khó thay đổi. Cái tốt mà lại, người ta có thể cho là xấu. Cái xấu mà quen người ta cho là thông. Khi con vì, ta có tính gấp sao hay vậy. Thường khi chỉ không muốn nào giêng. Nói tóm lại là tính lười⁽⁷⁾. Vậy, cái khó ở đây là những thói quen, là phong tục tập quán, là nếp nghĩ, cách làm... được sinh ra từ nên sản xuất nhồi nhét, lạc hậu, nên nói nay này và mau thốt của mỗi người, mà không để gì cho người khác, nếu nhớ không thấu hiểu tác hại của nó và quyết tâm gạt bỏ

Về phương pháp giải quyết những mâu thuẫn trên:

Người cho rằng: Trước hết phải tuyên truyền, giải thích và làm gương. Phải chịu khó nói rõ cho mỗi người hiểu ích lợi của nói sống mỗi, cách thì hành thế nào. Nói thì nói lại, bao giờ người ta hiểu, người ta làm mỗi thôi. Cách nói thì phải giải nói, thiết thực và phù hợp với hoàn cảnh mỗi người... Nói sao cho người ta nghe rõ làm được ngay. Việc dễ việc khó làm được rồi,

se nói nên việc to, việc khó Tuyên truyền nói sống mỗi phải hàng hai, bền gan, chịu khó nói thời phải cần thận, khéo léo, mềm mỏng. Người cho phương pháp tốt nhất, một phương pháp sắc của nhà nước phòng Nông lâm nghiệp nói, tay làm, làm gương cho người khác bắt chước. Người khác như: Nói sống mỗi cũng cần có những người làm gương, những nhà làm gương, những làng làm gương. Khi trông thấy hiệu quả tốt tươi, thì chắc những nói khác sẽ hàng hai làm theo. Nếu mình thì tuyên truyền báo người ta sẽ làm, mà tôi mình thì ăn trộm, người trẻ báo người ta tiết kiệm, mà tôi mình thì xa xỉ lung tung, thì tuyên truyền một trăm năm cũng vô ích⁽⁸⁾.

Từ năm 1947, nhà nước con nâng cao chiến gian khổ với nhân dân sâu rộng, luôn vượt trước cuộc sống, đời báo chính xác trong tổng lại, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra vấn đề chiến lược nhà nước quan trọng là công cuộc cứu quốc gắn liền với kiến quốc. Người tin tưởng vào sức mạnh, vào chiến thắng của nhà nước và con người Việt Nam, “Nhà nước ta người khai nông, nhà khai rừng; ruộng khai tốt, của khai nhiều. Nông báo ta lại có tính chịu khổ chịu khó biết việc phải thì vui lòng theo. Thế là những nhiều kiến nhà làm nói sống mỗi nhà như vậy. Cũng nhờ giáo, nước, cái nếu sản xuất, chắt chiu nên lửa thì có cơm ăn”⁽⁹⁾.

Nhờ thế “Nói sống mỗi” con là vấn đề, là nhân văn, nhân bản hiện thực sâu sắc trong tổ quốc Hồ Chí Minh. Thực hiện “Nói sống mỗi” theo tổ quốc của người mai mai vấn đề nguồn năng lượng vô tận nhà xây dựng một nước Việt Nam mới phồn vinh nhờ Bác Hồ kính yêu hàng mong muốn. Hiện nay, toàn Đảng, toàn dân nâng thực hiện cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương nhà nước Hồ Chí Minh”, thì một trong vô vàn những phải học tập và làm theo lời dạy của Bác và là “Nêu cao và thực hành Cần, Kiệm, Liêm, Chính và cần kiệm cho nói sống mỗi”⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Sđ. tr.339-340.

⁽⁸⁾ Sđ. tr.341.

⁽⁹⁾ Sđ. tr.343-344.

⁽¹⁰⁾ Sđ. tr.344.